

БЕШИНЧИ БЎЛИМ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ
ХУЗУРИДАГИ ЕР ҚАЪРИНИ ГЕОЛОГИК ЎРГАНИШ, САНОАТДА,
КОНЧИЛИКДА ВА КОММУНАЛ-МАИШИЙ СЕКТОРДА ИШЛАРНИНГ
БЕХАТАР ОЛИБ БОРИЛИШИНИ НАЗОРАТ ҚИЛИШ ДАВЛАТ
ИНСПЕКЦИЯСИ БОШЛИГИНИНГ
БҮЙРУҒИ

69 Хавфли ишлаб чиқариш объектларидаги авариялар- ни техник жиҳатдан текшириш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2014 йил
3 февралда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2558*

Ўзбекистон Республикасининг «Хавфли ишлаб чиқариш объектларининг саноат хавфсизлиги тўғрисида»ги Қонунига (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2006 й., 39-сон, 386-модда) ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 11 майдаги 131-сонли «Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси хузуридаги Ер қаърини геологик ўрганиш, саноатда, кончиликда ва коммунал-маиший секторда ишларнинг беҳатар олиб борилишини назорат қилиш давлат инспекцияси тузилмасини янада такомиллаштиришга доир чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорига (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2011 й., 19-сон, 191-модда) мувофиқ **буюраман:**

1. Хавфли ишлаб чиқариш объектларидаги аварияларни техник жиҳатдан текшириш тартиби тўғрисидаги низоми иловага мувофиқ тасдиқлансин.
2. Мазкур буйруқ расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Бошлиқ

Б. ГУЛЯМОВ

Тошкент ш.,
2014 йил 9 январь,
5-сон

Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ер қаърини
геологик ўрганиш, саноатда, кончиликда ва
коммунал-маиший секторда ишларнинг
бехатар олиб борилишини назорат қилиш
давлат инспекцияси бошлиғининг 2014 йил
9 январдаги 5-сон буйруғига
ИЛОВА

Хавфли ишлаб чиқариш объектларидаги аварияларни техник жиҳатдан текшириш тартиби тўғрисидаги НИЗОМ

Мазкур Низом Ўзбекистон Республикасининг «Хавфли ишлаб чиқариш объектларининг саноат хавфсизлиги тўғрисида»ги Қонуни (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2006 й., 39-сон, 386-модда) ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 11 майдаги 131-сонли «Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ер қаърини геологик ўрганиш, саноатда, кончиликда ва коммунал-маиший секторда ишларнинг бехатар олиб борилишини назорат қилиш давлат инспекцияси тузилмасини янада такомиллаштиришга доир чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорига (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2011 й., 19-сон, 191-модда) мувофиқ, хавфли ишлаб чиқариш объектларида аварияларни техник жиҳатдан текшириш тартибини белгилайди.

I боб. Умумий қоидалар

1. Хавфли ишлаб чиқариш объектларидаги иншоотлар ва (ёки) хавфли ишлаб чиқариш объектларида қўлланиладиган техника қурилмаларининг бузилиши, назорат қилиб бўлмайдиган портлаш ва (ёки) хавфли моддалар ажралиб чиқиши билан боғлиқ авариялар техник жиҳатдан текширилиши шарт.

2. Аварияни техник жиҳатдан текшириш унинг юзага келиш сабабларини аниқлаш, етказилган зарар миқдорини ҳисоблаш, авария оқибатларини бартараф этиш ҳамда бошқа ташкилотларда шунга ўхшаш авариялар юз беришининг олдини олиш мақсадида ўтказилади.

3. Хавфли ишлаб чиқариш объектларида авария юз берган тақдирда, ундан фойдаланувчи ташкилот:

хавфли ишлаб чиқариш объектдан фойдаланишни тўхтатиб туриши;
техник жиҳатдан текшириш бошлангунга қадар авария юз берган жойдаги дастлабки ҳолатни сақлаб туриши;

авария сабабларини техник жиҳатдан текширишда иштирок этиши, аварияга олиб келган сабабларни бартараф этиш ва уларнинг олдини олиш чораларини кўриши;

«Саноатгеоконтехназорат» давлат инспекцияси ва унинг минтақавий

инспекцияларини, саноат хавфсизлиги соҳасида айрим ваколатларга эга бўлган бошқа давлат органларини (Фавкулудда вазиятлар вазирлигининг худудий бошқармалари, қутқарув хизматлари ва бошқалар), маҳаллий давлат ҳокимияти органларини, шунингдек фукароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ва аҳолини хавфли ишлаб чиқариш объектидаги авария тўғрисида ўз вақтида белгиланган тартибда хабардор қилиши;

хавфли ишлаб чиқариш объектлари ходимларининг ҳаёти ва соғлигини муҳофаза қилиш чораларини кўриши;

хавфли ишлаб чиқариш объектидаги авариянинг кенгайиб кетишига йўл қўймаслик ва унинг оқибатларини тугатиш тадбирларини режалаштириши ҳамда амалга ошириши;

хавфли ишлаб чиқариш объектида авария эҳтимолини назарда тутган ҳолда кузатиш, хабар қилиш, алоқа ва ҳаракатларга кўмаклашиш тизимларини ташкил этиши, шунингдек мазкур тизимларни яроқли ҳолатда сақлаб туриши;

хавфли ишлаб чиқариш объектларидаги авариялар ҳисобини олиб бориши шарт.

4. Авария тўғрисидаги тезкор хабарда қўйидаги маълумотлар кўрсатилиши лозим:

хавфли ишлаб чиқариш объектларида авария юз берган ташкилотнинг ташкилий-ҳуқуқий шакли кўрсатилган тўлиқ номи ва жойлашган ери (почта манзили);

авария юз берган сана, вақт ва жой;

авариянинг қисқача тафсилоти.

Авария тўғрисидаги тезкор хабар ташкилот раҳбари томонидан имзоланади.

5. Хавфли ишлаб чиқариш объектидаги авария сабабларини техник жиҳатдан текшириш харажатларини молиялаштириш хавфли ишлаб чиқариш объектидан фойдаланувчи ташкилот томонидан амалга оширилади.

II боб. Аварияни техник жиҳатдан текширишни ташкил этиш

6. Хавфли ишлаб чиқариш объектидаги авария сабабларини техник жиҳатдан текшириш «Саноатгеоконттехназорат» давлат инспекцияси бошлигининг буйруғи билан ташкил этиладиган ва давлат инспекцияси вакили бошчилик қиладиган Хавфли ишлаб чиқариш объектидаги авария сабабларини техник жиҳатдан текширувчи комиссия (бундан буён матнда Комиссия деб юритилади) томонидан амалга оширилади.

7. Комиссия таркибига қўйидагилар киритилади:

худудда хавфли ишлаб чиқариш объекти жойлашган маҳаллий давлат ҳокимияти органи вакили;

хавфли ишлаб чиқариш объектидан фойдаланувчи ташкилот вакили;

хавфли ишлаб чиқариш объектидан фойдаланувчи ташкилотнинг касоба уюшмаси раиси (агар мавжуд бўлса);

авария юз берган хавфли ишлаб чиқариш объектидан фойдаланувчи ташкилотнинг юқори турувчи органи вакили (агар мавжуд бўлса).

8. Комиссия текширувга саноат хавфсизлиги, қидирув, лойihalаш, илмий-тадқиқот ишлари, суғурта, усқуналарни тайёрлаш соҳасидаги ва бошқа соҳалардаги эксперт ташкилотлари, экспертлар ва мутахассисларни жалб этиши мумкин.

9. Авария натижасида содир бўлган бахтсиз ҳодисалар Вазирлар Маҳкамасининг 1997 йил 6 июндаги 286-сонли қарори (Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати қарорларининг тўплами, 1997 й., 6-сон, 21-модда) билан тасдиқланган Ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодисаларни ва ходимлар саломатлигининг бошқа хил зарарланишини текшириш ва ҳисобга олиш тўғрисидаги низомга асосан текширилади.

10. Аварияни техник жиҳатдан текшириш муддати 15 кундан ошмаслиги лозим. Юз берган аварияни қўшимча равишда ўрганиш талаб этилган ҳолларда, техник жиҳатдан текшириш муддати Комиссия раисининг асослантирилган ёзма мурожаатига асосан «Саноатгеоконтехназорат» давлат инспекцияси бошлиғи томонидан текшириш муддати қўшимча равишда 15 кунгача узайтирилиши мумкин.

11. Комиссия томонидан аварияни техник жиҳатдан текширишда:

авария юз берган хавфли ишлаб чиқариш объекти кўздан кечирилади, бунда кўздан кечириш натижалари юзасидан баённома тузилади, объектнинг чизмаси чизилади, объект суратга олинади, зарур ҳолларда, видеотасвирга туширилади;

юз берган авариядан жабрланганлар, жароҳат олганлар, гувоҳлар ва хавфли ишлаб чиқариш объектидан фойдаланувчи ташкилотнинг мансабдор шахслари билан сўров ўтказилади ва улардан ёзма равишда тушунтириш олинади;

жалб қилинган эксперт ва мутахассисларнинг авариянинг юз бериш сабаблари бўйича ёзма хулосалари олинади;

тегишли кутқарув хизматининг хулосаси олинади;

технологик жараёнларнинг бузилиш сабаблари ҳамда хавфли ишлаб чиқариш объектида қўлланиладиган техника қурилмаларини эксплуатация қилиш шароитлари аниқланади;

ишлаб чиқариш назорати фаолияти таҳлил қилинади;

авариянинг юз беришига йўл қўйган ходимлар аниқланади;

хавфли ишлаб чиқариш объектидаги технологик жараёнларнинг лойihalавий ечимларга ҳамда уларга киритилган ўзгартиришларга мувофиқлиги ўрганилади;

хавфли ишлаб чиқариш объектида қўлланиладиган техника қурилмаларининг тўғри қўлланилиши ўрганилади;

ходимларнинг мутахассислиги ва малакаси уларнинг эгаллаб турган лавозимига мувофиқлиги ўрганилади;

хавфли ишлаб чиқариш объектида авария юз берган ҳолда бошқа шахсларнинг ҳаёти, соғлиғи ва (ёки) мол-мулкига ҳамда атроф муҳитга зарар

етказганлик учун жавобгарликнинг мажбурий суғурта қилинганлиги ўрганилади;

хавфли ишлаб чиқариш объектида авария натижасида етказилган тахминий зарар ўрганилади.

12. Авариянинг юз бериш сабаблари ва ҳолатларини ўрганиш натижалари бўйича Комиссия томонидан авария ривожланиш сценарийси акс эттирилган маълумотнома тузилади. Бунда мазкур маълумотномада юз берган аварияни бартараф этиш ва бундай аварияларнинг такроран юз беришининг олдини олиш бўйича тавсиялар берилади.

13. Хавфли ишлаб чиқариш объектидан фойдаланувчи ташкилотнинг мансабдор шахслари авария юзасидан зарур бўлган барча ҳужжатлар ва маълумотларни Комиссияга тақдим этиши шарт. Бунда сўралган ҳужжатлар асл нусхада Комиссияга тақдим этилиши лозим. Зарур ҳолларда, Комиссия томонидан ҳужжатлардан нусха олиниши мумкин. Тақдим қилинган ҳужжатлардаги ёзувларни ўчириш ва унга тузатишлар киритиш тақиқланади.

14. Юз берган авария оқибатида етказилган иқтисодий зарар хавфли ишлаб чиқариш объектидан фойдаланувчи ташкилот томонидан ҳисоблаб чиқилади ва ташкилот раҳбари ва бош бухгалтери (бухгалтери) томонидан тасдиқланади.

III боб. Аварияларни техник жиҳатдан текшириш натижаларини расмийлаштириш

15. Хавфли ишлаб чиқариш объектида юз берган аварияни техник жиҳатдан текшириш натижалари далолатнома билан расмийлаштирилади.

16. Мазкур далолатномада қуйидаги маълумотлар кўрсатилиши шарт: далолатнома тузилган сана ва жой номи;

авария юз берган хавфли ишлаб чиқариш объектидан фойдаланувчи ташкилотнинг ташкилий-ҳуқуқий шакли кўрсатилган тўлиқ номи, жойлашган ери (почта манзили), телефон ва факс рақамлари;

ташкилот раҳбарининг фамилияси, исми, отасининг исми, паспорти серияси ва рақами, доимий яшаш жойи манзили;

Комиссия раиси ва аъзоларининг фамилияси, исми, отасининг исми ҳамда лавозимлари;

авария юз берган хавфли ишлаб чиқариш объектининг умумий тавсифи;

авариянинг юз беришининг техник ва ташкилий сабаблари;

авариянинг юз беришида айбдор бўлган шахслар ҳақидаги маълумотлар;

юз берган аварияни бартараф этиш ва бундай аварияларнинг такроран юз беришининг олдини олиш бўйича тавсиялар;

аварияни техник жиҳатдан текшириш давомида аниқланган бошқа муҳим маълумотлар.

17. Аварияни техник жиҳатдан текшириш натижалари бўйича тузилган далолатнома Комиссиянинг барча аъзолари томонидан имзоланади. Далолат-

номани имзолашдан бош тортган Комиссия аъзоси ўз фикрини ёзма равишда такдим қилиши лозим. Бунда Комиссия аъзосининг ёзма равишда такдим қилган фикри далолатномага илова қилинади.

18. Аварияни техник жиҳатдан текшириш бўйича расмийлаштирилган ҳужжатлар алоҳида йиғмажилдда кетма-кетликда акс эттирилади. Мазкур ҳужжатлар алоҳида йиғмажилдда қуйидаги тартибда жойлаштирилади:

Комиссия таркибини тасдиқлаш тўғрисидаги буйруқ;

авариянинг юз бериш сабаблари ва ҳолатларини ўрганиш юзасидан тузилган баённомалар, чизмалар ва уларга илова қилинган материаллар;

юз берган авариядан жабрланганлар, жароҳат олганлар, гувоҳлар ва хавфли ишлаб чиқариш объектидан фойдаланувчи ташкилот мансабдор шахслари томонидан берилган ёзма тушунтиришлар;

Комиссия раисининг эксперт ва мутахассисларни жалб этиш тўғрисидаги қарорлари (агар мавжуд бўлса);

жалб қилинган эксперт ва мутахассисларнинг юз берган авария бўйича ёзма хулосалари (агар мавжуд бўлса);

тегишли қутқарув хизматининг хулосаси;

технологик жараёнларнинг бузилиш сабаблари ҳамда хавфли ишлаб чиқариш объектида қўлланиладиган техника қурилмаларини эксплуатация қилиш шароитларини ўрганиш натижалари бўйича расмийлаштирилган ҳужжатлар;

ишлаб чиқариш назорати фаолиятининг ёзма таҳлили;

авариянинг юз беришига йўл қўйган ходимлар ҳамда уларнинг мутахассислиги ва малакаси тўғрисидаги маълумотлар;

хавфли ишлаб чиқариш объектидаги технологик жараёнларнинг лойиҳавий ечимларга ҳамда уларга киритилган ўзгартиришларга мувофиқлиги ўрганиш натижалари бўйича расмийлаштирилган ҳужжатлар;

хавфли ишлаб чиқариш объектида авария юз берган ҳолда бошқа шахсларнинг ҳаёти, соғлиғи ва (ёки) мол-мулкига ҳамда атроф муҳитга зарар етказганлик учун жавобгарликнинг мажбурий суғурта қилинганлигини тасдиқловчи суғурта полиси нусхалари;

авария натижасида етказилган тахминий зарар акс эттирилган ҳужжатлар;

бошқа шахсларнинг ҳаёти, соғлиғи ва (ёки) мол-мулкига ҳамда атроф муҳитга зарар етказганлик учун фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномаси нусхаси;

саноат хавфсизлиги тўғрисидаги қонун ҳужжатлари талаблари бузилган бўлса, улар ҳақидаги маълумотлар;

аварияни техник жиҳатдан текшириш давомида расмийлаштирилган бошқа ҳужжатлар;

аварияни техник жиҳатдан текшириш далолатномаси.

19. Аварияни техник жиҳатдан текшириш далолатномаси Комиссия аъзоларининг ҳар бирига такдим этилади.

20. Аварияни техник жиҳатдан текшириш яқунлангандан сўнг, хавфли ишлаб чиқариш объектидан фойдаланувчи ташкилот раҳбари томонидан уч

иш куни ичида Комиссия хулосасига асосан юз берган авария оқибатларини баргараф этиш бўйича чора-тадбирлар режаси тасдиқланади ҳамда авариянинг юзага келишида айбдор бўлган ходимларни интизомий жавобгарликка тортиш бўйича буйруқ чиқарилади. Бунда тасдиқланган чора-тадбирлар режаси ва буйруқнинг нусхаси уч кун ичида Комиссия раисига тақдим қилинади.

21. Хавфли ишлаб чиқариш объектларидан фойдаланувчи ташкилот томонидан юз берган ҳар бир авария мазкур Низомнинг иловасига мувофиқ шаклдаги журналда ҳисобга олиниши ҳамда юз берган авариялар сабаблари таҳлил қилиниши шарт.

22. Юз берган аварияларни ҳисобга олиш журнали рақамланган, ип ўтказиб тикилган ва ташкилот раҳбари томонидан имзоланиб, муҳрланган бўлиши лозим.

23. Мазкур журнал ташкилот раҳбари томонидан тайинланган масъул шахс томонидан юритилади.

IV боб. Яқуний қоида

24. Мазкур Низом Ўзбекистон Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси, Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси, Ички ишлар вазирлиги, Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги, Фавқулодда вазиятлар вазирлиги, Ўзбекистон Касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши, Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси, «Ўздавэнергоназорат» давлат инспекцияси, «Ўздавтемирйўлназорат» давлат инспекцияси, «Ўзбекэнерго» ДАК, «Ўзкимёсаноат» ДАК, «Навойй кон-металлургия комбинати» ДК, «Олмалик кон-металлургия комбинати» ОАЖ, «Ўзбекнефтегаз» МХК ва «Ўзқурилиш-материаллари» АК билан келишилган.

*Давлат архитектура
ва қурилиш қўмитаси раиси*

Б. ЗАКИРОВ

2014 йил 7 январь

*Табиатни муҳофаза қилиш
давлат қўмитаси раиси*

Б. АБДУСАМАТОВ

2014 йил 6 январь

Ички ишлар вазири

Б. МАТЛЮБОВ

2013 йил 11 декабрь

*Меҳнат ва аҳолини ижтимоий
муҳофаза қилиш вазири*

А. ХАИТОВ

2013 йил 18 декабрь

Фавқулодда

вазиятлар вазири

Т. ХУДАЙБЕРГЕНОВ

2013 йил 10 декабрь

Ўзбекистон Касаба уюшмалари

Федерацияси Кенгаши раиси

Т. НАРБАЕВА

2013 йил 20 декабрь

Ўзбекистон Савдо-саноат

палатаси раиси

А. ШАЙХОВ

2014 йил 2 январь

«Ўздавэнергоназорат»

давлат инспекцияси бошлиғи

А. НИМАТУЛЛАЕВ

2013 йил 24 декабрь

«Ўздавтемирйўлназорат»

давлат инспекцияси бошлиғи

Р. ИКРАМОВ

2013 йил 30 декабрь

«Ўзбекэнерго» ДАК

бошқаруви раиси

И. БАСИДОВ

2013 йил 27 декабрь

«Ўзкимёсаноат» ДАК

бошқаруви раиси

Х. ШЕРМАТОВ

2013 йил 25 декабрь

«Навоий кон-металлургия

комбинати» ДК Бош директори

К. САНАҚУЛОВ

2013 йил 23 декабрь

«Олмалиқ кон-металлургия

комбинати» ОАЖ Бош директори

А. ФАРМАНОВ

2013 йил 16 декабрь

69-модда

— 22 —

6 (610)-сон

*«Ўзбекнефтегаз» МХК
бошқаруви раиси*

Ш. ФАЙЗУЛЛАЕВ

2013 йил 13 декабрь

*«Ўзқурилишматериаллари»
АК бошқаруви раиси*

Э. АКРАМОВ

2013 йил 18 декабрь

Хавfli ишлаб чиқариш объектларидаги
аварияларни техник жиҳатдан
текшириш ва ҳисобга олиш тартиби
тўғрисидаги низомга
ИЛОВА

6 (610)-сон

**Юз берган аварияларни ҳисобга олиш
ЖУРНАЛИ**

Т/р	Ташкилот номи, ташкилий- ҳуқуқий шакли	Хавfli ишлаб чиқариш объектининг тури	Авария юз берган вақт ва сана	Авариянинг қисқача тавсифи	Авариядан кўрилган иқтисодий зарар (сўм)	Хавfli ишлаб чиқариш объектидан фойдаланиш тўхтатиб турилган вақт (соат, сутка)	Авариянинг юз беришида айбдор булган ходимлар ва уларга нисбатан қўлланилган интизомий жазо	Комиссия ҳулосасига асосан юз берган авария оқибатларини бартараф этиш бўйича кўрилган чора-тадбирлар	Чора-тадбирлар режасининг бажарилиши тўғрисида маълумотлар
1		2	3	4	5	6	7	8	9